

Uchwała Nr XLVIII/322/2021
Rady Gminy Kosakowo
z dnia 26 stycznia 2021 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j.: ..: Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z póź. zm.) art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j.: ..: Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z póź. zm.) oraz art. 10 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.i), Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 04 sierpnia 2016 r. Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz.U. z 2016 r., poz 1492) oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kosakowo na lata 2021-2027.

Rada Gminy w Kosakowie
uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Kosakowo na rok 2021, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3

Zobowiązuje się Wójta Gminy do przedłożenia do dnia 30 kwietnia 2021 r. sprawozdania z realizacji Programu za rok 2020.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 713 z późn. zm.) art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j.: Dz. U. z 2019 r., poz. 2277 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.), Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 04 sierpnia 2016 r. Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz.U. z 2016 r., poz 1492 nakładają na samorząd gminny, na równi z organami władzy i administracji państwowej, obowiązek kształtowania polityki alkoholowej oraz przeciwdziałania narkomanii i przemocy, jako zadanie własne gminy. Ustawodawca stoi na stanowisku, że gminy dysponują największą wiedzą o problemach swojej społeczności, dlatego też przede wszystkim samorządy powinny podjąć środki zaradcze i naprawcze dla mieszkańców swojej gminy. Działania lokalne wywierają największy wpływ na zmianę postaw i zachowań danej społeczności. Większość zadań realizowanych na poziomie gminy, zgodnie z wymienionymi ustawami, w obszarze profilaktyki szczególnie uniwersalnej i edukacji społecznej, jest wspólnych lub zbieżnych, a ich adresatami są te same bądź pokrewne grupy osób. Zasadne więc jest przyjęcie dla realizacji zadań zapisanych w wymienionych ustawach jednego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Nowoczesne podejście do profilaktyki, leczenia i rehabilitacji musi zakładać kontekst wszystkich uzależnień ze względu na upowszechniające się wzory łączenia substancji i przenoszenia uzależnień. Dokument niniejszy, opierający się na wytycznych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii jest wynikiem woli samorządu lokalnego odpowiedzialnego za zdrowie fizyczne i psychiczne mieszkańców, właściwe wychowanie młodego pokolenia, ład i porządek publiczny, promocję zdrowego sposobu życia.

Finansową podstawę realizacji Programu stanowią dochody gminy z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art.18 ust.2 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, stanowiące Gminny Fundusz Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi. Środki na realizację Programu pochodzić mogą z Gminnego Funduszu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, budżetów szkół na zadania wynikające z realizacji Rozporządzenia MEN, nakładającego na szkoły obowiązek realizacji szkolnych programów profilaktycznych oraz ze źródeł pozabudżetowych.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia oraz konieczność wdrożenia Programu zasadne jest podjęcie niniejszej uchwały.

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
w Gminie Kosakowo
na rok 2021**

Kosakowo, styczeń 2021

Spis treści

1.	Organizacja Programu	- 3 -
2.	Podstawy realizacji Programu Profilaktyki Uzależnień.....	- 7 -
	2.1. Podstawy prawne.....	- 8 -
	2.2. Spójność z innymi dokumentami	- 8 -
3.	Diagnoza.....	- 10 -
	3.1. Uzależnienia – ogólna charakterystyka zjawiska.....	- 10 -
	3.2. Problematyka uzależnień w Gminie Kosakowo.....	- 15 -
	3.3. Uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne realizacji Programu Profilaktyki Uzależnień	- 22 -
4.	Prognoza.....	- 29 -
	4.1. Obszar 1. EDUKACJA PUBLICZNA	- 30 -
	4.2. Obszar 2. PROFILAKTYKA.....	- 31 -
	4.3. Obszar 3. INTERWENCJA.....	- 33 -
	4.4. Matryca strategiczna Programu Profilaktyki Uzależnień	- 36 -
5.	Załącznik:.....	- 41 -
	Harmonogram wydatków Programu Profilaktyki uzależnień	- 41 -
	Zasady wynagradzania pracy członków GKPiRPA.....	- 44 -

Organizacja Programu

KONTEKST POWSTAWANIA PROGRAMU UZALEŻNIEŃ

Zgodnie z zapisami Art. 1.1. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

„Organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy”.

Realizacja zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jako zadanie własne gminy jest realizowana w oparciu o *Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii*. Jest wynikiem woli samorządu lokalnego odpowiedzialnego za zdrowie fizyczne i psychiczne mieszkańców, właściwe wychowanie młodego pokolenia, ład i porządek publiczny, promocję zdrowego sposobu życia.

Prace nad stworzeniem *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kosakowo na rok 2021* (Program Profilaktyki Uzależnień) zostały przeprowadzone w miesiącach sierpień – listopad 2020 roku.

Program Profilaktyki Uzależnień to dokument polityki społecznej i zdrowia publicznego, który wyznacza cele operacyjne oraz kierunki działań na rzecz poprawy zdrowia, w obszarze problemów uzależnień mieszkańców Gminy Kosakowo. Program stanowi lokalną strategię rozwiązywania problemów z obszaru uzależnień, zwłaszcza uzależnień od alkoholu, tytoniu i narkotyków. Program jest spójny ze Strategią Rozwoju Gminy Kosakowo do roku 2030, z perspektywą do roku 2040 oraz jest częścią Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kosakowo na lata 2021-2027.

Przy opracowaniu Programu Profilaktyki Uzależnień opierano się na wytycznych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii.

Obszar przeciwdziałania alkoholizmowi regulowany jest przez ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii normuje ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Ponadto w świetle ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym zarówno zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, jak i zadania z zakresu

przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie realizowane są w oparciu o cele Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.

Program łączy różne działania profilaktyczne z obszaru problematyki uzależnień realizowane dotychczas na podstawie przepisów kilku ustaw, o różnych terminach realizacji oraz różnych źródłach i poziomach finansowania (m.in. przeciwdziałanie narkomanii, alkoholizmowi i uzależnienia behawioralne).

Większość zadań realizowanych na poziomie gminy, zgodnie z wymienionymi ustawami, w obszarze profilaktyki szczególnie uniwersalnej i edukacji społecznej, jest wspólnych lub zbieżnych, a ich adresatami są te same bądź pokrewne grupy osób. Zasadne więc jest przyjęcie dla realizacji zadań zapisanych w wymienionych ustawach jednego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kosakowo na rok 2021 realizuje cel operacyjny oraz zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień określone w Narodowym Programie Zdrowia (NPZ). Zadania dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom zawarte są w następującym celu operacyjnym: „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi”. Na cel ten składają się następujące programy:

- „Krajowy program przeciwdziałania narkomanii”,
- „Krajowy program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”,
- „Program zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych”,
- „Program Przeciwdziałania Uzależnieniom Behawioralnym”.

ADRESACI PROGRAMU PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ

Problemy związane z nadużywaniem środków psychoaktywnych dotyczą znacznej części społeczeństwa, dlatego Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Kosakowo, którzy w życiu prywatnym lub zawodowym spotykają się z problemami uzależnień oraz jego konsekwencjami, a także do wszystkich zainteresowanych tą problematyką, zaś w szczególności do:

- dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem oraz ich rodziców, opiekunów,
- wychowawców i nauczycieli,
- osób dorosłych zagrożonych uzależnieniem,
- osób uzależnionych,
- osób współuzależnionych, w tym w szczególności ofiar przemocy,
- osób zawodowo zajmujących się problematyką uzależnień,
- osób uzależnionych po ukończeniu terapii.

REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ

Za koordynację działań Programu Profilaktyki Uzależnień odpowiedzialny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kosakowie, we współpracy z:

- Urzędem Gminy Kosakowo,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kosakowie,
- Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym w Kosakowie,
- Komisariatem Policji w Kosakowie, Powiatową Komendą Policji w Pucku,
- Prokuraturą, Sądem,
- Strażą Gminną w Kosakowie
- Ochotniczą Strażą Pożarną w Kosakowie,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pucku,
- Inspektoratem Sanitarnym w Pucku,
- placówkami oświatowymi, w tym z Gminnymi Szkołami Podstawowymi,
- placówkami leczenia odwykowego,
- podmiotami leczniczymi, placówkami służby zdrowia, w tym NZOZ w Kosakowie, Wejherowie, Pucku, Gdyni,
- organizacjami pozarządowymi,
- kościołami i związkami wyznaniowymi,
- Kosakowskim Centrum Kultury,
- Biblioteką Publiczną,
- Klubem Seniora.

KOSZTY REALIZACJI PROGRAMU PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ

Finansową podstawę realizacji Programu stanowią dochody gminy z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art.18 ust.2 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, stanowiące Gminny Fundusz Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi. Środki na realizację Programu pochodzić mogą z Gminnego Funduszu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, budżetów szkół na zadania wynikające z realizacji Rozporządzenia MEN, nakładającego na szkoły obowiązek realizacji szkolnych programów profilaktycznych oraz ze źródeł pozabudżetowych.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ

Celem monitoringu będzie zapewnienie empirycznych, rzetelnych danych od kluczowych realizatorów Programu Profilaktyki Uzależnień. Zarówno ilościowe, jak i jakościowe dane pozwolą na śledzenie postępów prac wdrożeniowych oraz umożliwią weryfikację poziomu wykonania zaplanowanych zadań oraz wskaźników w wieloletniej perspektywie czasowej.

Dane zebrane w trakcie procesu monitorowania będą analizowane i wykorzystywane do przygotowywania raportów wewnętrznych, zarówno na potrzeby samych realizatorów, w celu redystrybucji informacji, jak i w celu opracowania oraz prezentacji wymaganych okresowych i rocznych sprawozdań dla Ministerstwa Zdrowia, PARPA, KBdsPN, Rady Gminy Kosakowo, Wojewody i innych podmiotów czy instytucji.

Monitoring na potrzeby planistyczne umożliwi pozyskanie od kluczowych realizatorów niezbędnych informacji planistycznych na kolejne lata, z uwzględnieniem wniosków i rekomendacji z badań diagnostycznych i ewaluacji.

Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kosakowie do końca I kwartału za rok poprzedni składa Wójtowi sprawozdanie z realizacji Programu Profilaktyki Uzależnień.

Wójt raz w roku do 30 kwietnia składa Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu za rok poprzedni.

Podstawy realizacji Programu Profilaktyki Uzależnień

Program Profilaktyki Uzależnień jest spójny z polityką społeczną i zdrowotną z poziomu krajowego i regionalnego, a jego założenia są zgodne ze strategicznymi dokumentami polityki społecznej Gminy Kosakowo. Przy tworzeniu Programu Profilaktyki Uzależnień uwzględniano poniższe dokumenty:

- Strategia Rozwoju Gminy Kosakowo do roku 2030, z perspektywą do roku 2040,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kosakowo na lata 2021-2027,
- Diagnoza Społeczno-Gospodarcza Gminy Kosakowo w latach 2015-2019,
- Diagnoza lokalnych problemów społecznych w Gminie Kosakowo w roku 2020.
- Raport o stanie Gminy Kosakowo w: 2018 roku, 2019 roku,
- Uchwała Nr XXIII/166/2019 Rady Gminy Kosakowo z dnia 12 grudnia 2019 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020,
- Uchwała Nr XXIV/24/2016 Rady Gminy Kosakowo z dnia 21 kwietnia 2016 roku w sprawie: przyjęcia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020”,
- Uchwała Nr XIV/92/2019 Rady Gminy Kosakowo z dnia 23 maja 2019 r. w sprawie: przyjęcia Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021,
- Program Współpracy Gminy Kosakowo z organizacjami pozarządowymi 2017, 2018, 2019,
- Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kosakowie. Pomoc społeczna 2017, 2018, 2019,
- Ocena zasobów pomocy społecznej Gminy Kosakowo na rok 2017, 2018, 2019
- MRPiPS-03 Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za 2017, 2018, 2019,
- Sprawozdanie z realizacji uchwały Rady Gminy Kosakowo dot. Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Kosakowo na rok 2017, 2018, 2019,
- Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie 2017, 2018, 2019,
- Sprawozdanie Wójta Gminy Kosakowo z realizacji programu współpracy z organizacjami pozarządowymi w roku 2017, 2018, 2019,
- Raport z badania ankietowego mieszkańców Gminy Kosakowo, 2020,
- Raport o stanie narkomanii w Polsce 2019, Warszawa 2020.

2.1. Podstawy prawne

Realizacja Programu przebiegać będzie zgodnie z uwarunkowaniami prawnymi znajdującymi się w szczególności w następujących aktach prawnych:

- 1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.),
- 2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.),
- 3. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2019 r. poz. 2365 z późn. zm.),
- 4. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.),
- 5. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 295 z późn. zm.),
- 6. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176 z późn. zm.),
- 7. Ustawa z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.),
- 8. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1843),
- 9. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.),
- 10. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1398 z późn. zm.),
- 11. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1398 z późn. zm.),
- 12. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.),
- 13. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685 z późn. zm.).

2.2. Spójność z innymi dokumentami

Program jest spójny z polityką krajową a jego założenia zgodne ze strategicznymi dokumentami polityki społecznej i zdrowotnej województwa pomorskiego:

- Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,

- Narodowy Program Zdrowia, w tym:
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Krajowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 –2020,
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020,
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017-2020,
- Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2017-2020,
- Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie puckim na lata 2016 – 2025.

Program zbieżny jest także z innymi strategicznymi dokumentami i rekomendacjami:

- European action plan to reduce the harmful use of alcohol 2012-2020 - Europejski plan działania mający na celu ograniczenie szkodliwego spożywania alkoholu na lata 2012-2020,
- Global strategy to reduce harmful use of alcohol - Strategia mająca na celu ograniczenie szkodliwego spożywania alkoholu, przyjęta przez wszystkie kraje członkowskie WHO,
- Strategia UE w zakresie wspierania państw członkowskich w ograniczaniu szkodliwych skutków spożywania alkoholu,
- Rekomendacje Rady Europy dotyczące picia alkoholu przez młodocianych, a zwłaszcza przez dzieci i młodzież, ustanowione dnia 5 czerwca 2001 r. w oparciu o opinię Parlamentu Europejskiego,
- Wnioski Rady Europy w sprawie strategii Wspólnoty w dziedzinie redukcji szkód wywołanych przez alkohol, ustanowione dnia 5 czerwca 2001 r.
- Deklaracja w Sprawie Młodzieży i Alkoholu, przyjęta w Sztokholmie dnia 21 lutego 2001 roku oraz Polska Deklaracja w Sprawie Młodzieży i Alkoholu, przyjęta Uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 lutego 2000 r.
- Deklaracja warszawska – stanowisko przedstawicieli władz lokalnych i krajowych, decydentów, naukowców, organów ścigania, reprezentantów społeczeństwa obywatelskiego, użytkowników substancji psychoaktywnych oraz instytucji prowadzących programy leczenia i redukcji szkód,
- Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2020 r. i w 2021 roku– rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zasady Tworzenia Gminnych Programów Przeciwdziałania Narkomanii – publikacja Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

3. Diagnoza

3.1. Uzależnienia – ogólna charakterystyka zjawiska

Uzależnienie w ujęciu medycznym to nabyty stan zaburzenia zdrowia psychicznego i fizycznego, który charakteryzuje się okresowym lub stałym przymusem wykonywania określonej czynności lub zażywania psychoaktywnej substancji chemicznej. Współczesna psychologia traktuje pojęcie „uzależnienie” szeroko i zakłada, że może ono obejmować różny typ czynności, nad wykonywaniem których dana osoba utraciła kontrolę. Poza uzależnieniami od alkoholu, narkotyków, leków, dopalaczy czy tytoniu coraz częściej dotyczy także uzależnień behawioralnych takich jak hazard, czy problem e-uzależnień (uzależnienie od telefonu komórkowego, komputera, czy korzystania z Internetu).

Czynnikami zagrożeń uzależnieniem od substancji psychoaktywnych są: wczesne zachowania antysocjalne, wczesne stadia eksperymentowania z narkotykami, rodzina dysfunkcyjna, indywidualne czynniki psychologiczne, niska samoocena, wysoki poziom lęku i frustracji, funkcjonowanie na szukanie sensacji, brak umiejętności interpersonalnych, patologiczna grupa rówieśnicza m.in. koledzy i znajomi używający substancji psychoaktywnych, grupy subkulturowe, czynniki związane ze środowiskiem lokalnym: ubóstwo, bezrobocie, dostępność środków odurzających, dezintegracja środowiska lokalnego.

RYZYKOWNE SPOŻYWANIE ALKOHOLU, SZKODLIWE PICIE ALKOHOLU PRZEZ OSOBY DOROSŁE

Z danych z 2018 roku Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w Polsce alkoholu nadużywa blisko 12% dorosłych Polaków (ponad 2,5 mln.) - nadużywa tzn. pije go w sposób powodujący szkody dla zdrowia. W rodzinach z problemem alkoholowym żyje 3-4 mln osób, w tym 1,5-2 mln dzieci. U ponad 3 mln osób można rozpoznać zaburzenia związane z używaniem alkoholu. Z kolei 700-900 tys. osób w naszym kraju jest uzależnionych od alkoholu.

Na skutek nadużywania alkoholu znacząco zwiększyła się umieralność Polaków w młodym i średnim wieku. W latach 2002-2017 przedwcześnie zmarło z tego powodu około 110 tys. Polaków: 89 tys. mężczyzn oraz 18 tys. kobiet powyżej 20. roku życia. W analizach tych uwzględniono dane Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) dotyczące Polski.

Z danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) z 2019 roku wynika, że statystyczny Polak spożywa 9,78 litrów czystego alkoholu rocznie. W roku 2019 spożycie trunków wysokoprocentowych (wódka, whisky) wzrosło w porównaniu z rokiem 2017 o 0,4 litra (w stężeniu 100% alkoholu), a piwa spadło o 1,4 litra.

Nowym trendem związanym ze zjawiskiem starzejącego się społeczeństwa jest problem nadużywania alkoholu przez osoby starsze. W badaniach przeprowadzonych w 2018 roku

wśród mieszkańców województwa pomorskiego w wieku powyżej 60. roku życia, odsetek osób sięgających często po alkohol wyniósł 4,1%. Główną przyczyną sięgania przez seniorów po alkohol jest poczucie osamotnienia. Istotnym parametrem wpływającym na wielkość spożycia jest stan cywilny. Osoby owdowiałe lub po rozwodzie częściej niż pozostałe (stanu wolnego lub w stałych związkach) udzielały odpowiedzi wskazujących potencjalnie na istnienie problemu. Poczucie osamotnienia jest istotnym czynnikiem sprzyjającym uzależnieniom.¹

UŻYWANIE SZKODLIWE POZOSTAŁYCH SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH

Wyniki badań przeprowadzonych w 2019 roku w Polsce potwierdzają, że używanie narkotyków jest o wiele mniej rozpowszechnione niż picie napojów alkoholowych. Według danych z badań odsetek osób, które miały kontakt z narkotykami w ciągu ostatniego roku w Polsce jest 16 razy niższy od odsetka osób mających kontakt z alkoholem. W Polsce odsetek osób używających narkotyków w wieku 15-34 lata wyniósł 10,4%. Polska znajduje się w grupie krajów europejskich o niższych wskaźnikach.

Według ostatniego badania Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii i Kantar Polska z 2018 roku w populacji generalnej marihuana była najczęściej używanym narkotykiem z odsetkiem 12,1%. Do jej zażywania przyznało się 7,8% badanych w wieku 15-34 lata (2018 rok).

Kokaina należy do grupy nielegalnych substancji psychoaktywnych, których poziom rozpowszechnienia nie jest wysoki w Polsce. Wyniki badań w populacji generalnej pokazują, że wśród młodych dorosłych odsetek użytkowników wyniósł 0,5% to według danych dotyczących zgłaszalności do leczenia, tylko 2,2% osób podjęło leczenie z powodu uzależnienia od kokainy.

W Polsce nie odnotowujemy dużej liczby zgonów spowodowanych bezpośrednio przedawkowaniem narkotyków. Według ostatnich danych Głównego Urzędu Statystycznego z 2017 roku w Polsce zarejestrowano 202 zgony, a w 2016 roku – 204 zgony, których przyczyną były narkotyki. Dane z 2017 roku pokazują, że ofiarami śmiertelnych przedawkowań w naszym kraju są przede wszystkim mężczyźni (73% przypadków).²

Dane Ośrodka Kontroli Zatruc w Warszawie potwierdzają wysokie wskaźniki podejrzeń zatruc z powodu używania nowych substancji psychoaktywnych (NSP). Po rekordowym pod względem liczby zatruc roku 2015 (7 206), w 2016 roku odnotowano spadek do 4 369 przypadków. Podobny wynik zarejestrowano w 2017 roku. Dane z 2018 roku odnotowały

---

¹ Sytuacja mieszkańców w wieku 60+ w wybranych jednostkach samorządu terytorialnego województwa pomorskiego. Raport z badań socjologicznych, M. Brosz, Gdańsk, 2018

² Raport o stanie narkomanii w Polsce 2019, Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii.

niewielki spadek liczby prawdopodobnych zatruc z powodu NSP do 4 260. Dane za okres od stycznia do listopada 2019 roku pokazują na spadek liczby zatruc z powodu NSP do 2 178.

Jak podaje CBOS w 2019 roku, 37% Polaków powyżej 15. roku życia uprawia hazard. To prawie o 3% więcej niż w roku 2015. W porównaniu z badaniem z 2015 roku częstotliwość grania na pieniądze wśród ogółu Polaków spadła. Najbardziej spektakularne spadki nastąpiły w przypadku gier na automatach. Jak wskazano w raporcie: „*Prawdopodobnie mamy tu do czynienia z efektem nowelizacji ustawy hazardowej, która miała miejsce w 2017 roku i ograniczyła możliwość grania na pieniądze, między innymi grania na automatach z tzw. niskimi wygranymi*”.

Jak wynika z raportu z badań CBOS, 2019 obecnie 4,5% Polaków gra w sposób mogący prowadzić do uzależnienia (spadek z 5,3% w roku 2015), przy czym 3,6% gra tak, że można mówić w ich przypadku o ryzyku uzależnienia (spadek z 4,6% w roku 2015), zaś 0,9% graczy ma problem z hazardem (0,7% w roku 2015).

MŁODZI I UZALEŻNIENIA

Jak pokazały wyniki dotychczasowych badań ogólnopolskich, picie alkoholu przez młodzież stało się niemal statystyczną normą. Używanie substancji nielegalnych stawało się coraz bardziej widocznym problemem. Pod względem rozpowszechnienia używania leków uspokajających i nasennych bez przepisu lekarza polskie piętnasto-szesnastolatki plasują się na pierwszym miejscu w Europie.

ALKOHOL

Wyniki najnowszych ogólnopolskich badań, zrealizowanych w 2019 roku przez Instytut Psychiatrii i Neurologii na zlecenie Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii (ESPAD –European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs) pokazują, że odsetek tych, którzy przechodzą inicjację alkoholową przed ukończeniem 18. roku życia, jest wysoki.

Wyniki badań ESPAD 2019, wskazują, iż chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 84% uczniów w wieku 15–16 lat i 96% uczniów w wieku 17–18 lat. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 47% 15–16-latków i 76% 17–18-latków. W ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem picie alkoholu deklarowało 46% 15–16-letnich chłopców i 47% dziewcząt (w roku 2015 było to odpowiednio 50% i 47%). W grupie 17–18-latków do picia w ciągu ostatnich 30 dni przyznało się 76% chłopców (w 2015 roku – 83%) i 75% dziewcząt (w 2015 roku było to 81%). Jednym z czynników wysokiego odsetka inicjacji alkoholowej przed ukończeniem 18. Roku życia jest

Młodzi i alkohol:

30 dni przed badaniem piło:

47% 15–16-latków i

76% 17–18-latków.

(ESPAD 2019)

wysoka dostępność alkoholu dla młodych ludzi: za niemożliwe do zdobycia piwo uznało zaledwie 4,6% uczniów młodszych i 1,7% starszych (badania ESPAD z roku 2019 roku). Picie napojów alkoholowych jest nieznacznie bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt, chociaż niektóre wskaźniki picia są już takie same.

TYTOŃ

Palenie tytoniu jest zachowaniem mniej powszechnym wśród młodych. Chociaż raz w życiu paliło 49,9% gimnazjalistów i 65,5% uczniów ze starszej grupy. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem paliło 23,0% uczniów z grupy młodszej i 35,5% ze starszej. Palenie tytoniu jest obecnie podobnie rozpowszechnione wśród dziewcząt, jak wśród chłopców. Nowym zjawiskiem jest rozpowszechnienie palenia e-papierosów. Używanie e-papierosów okazało się bardziej rozpowszechnione wśród starszej młodzieży (17-18 lat) zarówno, jeśli chodzi o używanie kiedykolwiek w życiu (odpowiednio 56,3% (młodzież 15-16 lat i 64,8% młodzież 17-18 lat) jak i o ostatnie 30 dni przed badaniem (odpowiednio 30,3% i 36,5%)³. W obu kohortach wyższy odsetek chłopców niż dziewcząt deklarował używanie e-papierosów, zarówno kiedykolwiek w życiu, jak i w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem.

NARKOTYKI, DOPALACZE, LEKI

Badania ESPSD 2019 pokazują, iż większość badanej młodzieży nigdy po substancje nielegalne nie sięgała. Wśród tych, którzy mają za sobą takie doświadczenia większość stanowią osoby, które co najwyżej eksperymentowały z marihuaną lub haszyszem. Chociaż raz w ciągu całego życia używało tych substancji 21,4% młodszych uczniów i 37,0% starszych uczniów. Na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych wśród uczniów gimnazjów jest amfetamina (4,2%), a wśród uczniów szkół wyższego poziomu – ecstasy (5,1%).

Rozpowszechnienie używania nowych substancji psychoaktywnych, czyli tzw. „dopalaczy” jest niższe niż przetworów konopi. Wśród gimnazjalistów 5,2%, a wśród starszych uczniów 5,3% używało kiedykolwiek tych substancji. Odsetek gimnazjalistów, którzy sięgali po „dopalacze” w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem wyniósł około 2,5%.

Rozpowszechnienie używania „dopalaczy” wykazuje od 2011 r. trend spadkowy. Podobnie zmniejszają się odsetki respondentów otrzymujących propozycje zakupu, otrzymania bądź użycia tych substancji, a także wysoko oceniających ich dostępność.

Jeszcze rzadziej zdarza się przyjmowanie leków uspokajających lub nasennych bez przepisu lekarza. Takie doświadczenia, chociaż raz w życiu, stały się udziałem 15,1% uczniów w wieku

---

³ Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych ESPAD zrealizowanych w 2019 r.

15-16 lat i 18,3% uczniów starszych. Sięganie po te leki jest bardziej rozpowszechnione wśród dziewcząt niż wśród chłopców.

HAZARD

Hazard to uzależnienie behawioralne. Jak wynika z badań ESPAD 2019, około jedna piąta uczniów grała, chociaż raz w życiu, w gry hazardowe, tj. takie, gdzie stawia się pieniądze i można je wygrać. W czasie ostatnich 30 dni takie zachowanie zadeklarowało 5,5% uczniów trzecich klas gimnazjów i 7,9% uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych. Można szacować, że ok. 1% młodzieży może być zagrożonych hazardem problemowym.

E-UZALEŻNIENIA

Problem szeroko rozumianego zjawiska e-uzależnień (uzależnienie od telefonu komórkowego, komputera czy korzystania z Internetu) w ciągu ostatnich 5 lat wśród młodych osób zdecydowanie się nasilił. Problematyczne używanie Internetu i komputera oraz fonoholizm, czyli ryzykowane korzystanie z telefonu komórkowego przez młodzież i młodych dorosłych stanowi coraz większy problem psychospołeczny. Z raportu CBOS (2017) wynika, że wśród młodzieży obecność w Internecie jest czymś powszechnym. Niemal wszyscy badani (99%) mają do niego dostęp w domu. Prawie wszyscy (97%) korzystają z sieci bezprzewodowo, łącząc się z nią za pośrednictwem smartfonów, tabletów czy laptopów. Uczniowie spędzają online przeciętnie cztery godziny na dobę (średnia = 4,02). To o godzinę więcej niż w przeprowadzonych przez CBOS badaniach trzy lata temu. Jak pokazują wyniki ogólnopolskich badań przeprowadzonych wśród 22.086 młodych osób między 12 a 18 rokiem życia około 2%–3% przejawia wyraźne symptomy uzależnienia od urządzeń cyfrowych, podłączonych do sieci internetowej.⁴

---

⁴ Nałogowe korzystanie z telefonów komórkowych szczegółowa charakterystyka zjawiska fonoholizmu w Polsce raport z badań, dr Maciej Dębski, Gdynia 2017

3.2. Problematyka uzależnień w Gminie Kosakowo

W Gminie Kosakowo realizowany jest uchwalany corocznie Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Zawiera on zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz zadania związane z przeciwdziałaniem narkomanii.

Wysokość kwot przeznaczanych w ostatnich trzech latach na zadania związane z problematyką uzależnień kształtował się na podobnym poziomie i wynosił około 300 tys. zł.

Udział kwot przeznaczonych na realizację poszczególnych zadań w trakcie trzech ostatnich lat jest stały i wynosi 4:1, tj. 80% kwoty całościowej przeznaczone jest na zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, a 20% kwoty ogółem GPPiRPAoPN przeznaczone jest na zadania związane z przeciwdziałaniem narkomanii.

Tabela 1. Budżet Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Kosakowo w latach 2017-2019

GPPiRPAoPN	2017	%	2018	%	2019	%
Ogółem kwota w zł na realizację GPPiRPAoPN	301 199		301 199		297 248	
ALKOHOL						
Zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych	240 800	79,9%	240 800	79,9%	240 800	81,0%
NARKOMANIA						
Zadania związane z przeciwdziałaniem narkomanii	60 399	20,1%	60 399	20,1%	56 448	19,0%

Źródło: Sprawozdanie z realizacji uchwały Rady Gminy Kosakowo dot. Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kosakowo na rok 2017, 2018 i 2019

W 2020 roku zaplanowano w budżecie Gminy Kosakowo w dziale 851 Ochrona zdrowia kwoty na:

- Przeciwdziałanie narkomanii (dział 85153) kwotę 98 000 zł
- Przeciwdziałanie alkoholizmowi (dział 85154) kwotę 371 358 zł.

Udział procentowy poszczególnych zadań w kwocie głównej Programu jest adekwatny do skali problemów związanych z alkoholizmem i narkomanią w Gminie Kosakowo (tabela 2).

W roku 2019 rodzin dotkniętych alkoholizmem było 18 (21 osób w rodzinach). Jest to o 5 rodzin i 6 osób w rodzinach więcej niż w roku 2018. W porównaniu z rokiem 2017 liczby

są niemal takie same (wzrost dotyczy 1 rodziny). Dane te dotyczą wyłącznie osób korzystających z pomocy społecznej.

W kwestii narkomanii w latach 2017 – 2018 w Gminie Kosakowo nie odnotowano żadnej rodziny dotkniętej problemem narkomanii. W roku 2019 pojawiła się 1 rodzina dotknięta problemem narkomanii. Dane te dotyczą wyłącznie osób korzystających z pomocy społecznej.

Tabela 2 Skala zjawiska uzależnień (osoby korzystające z pomocy społecznej) w Gminie Kosakowo w latach 2017-2019

Skala zjawiska uzależnień osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie Kosakowo	2017	2018	2019
Liczba rodzin dotkniętych alkoholizmem	17	13	18
w tym liczba osób w rodzinie	21	15	21
Liczba rodziny dotkniętych problemem narkomanii	0	0	1
w tym liczba osób w rodzinie	0	0	1

Źródło: Sprawozdania MRPiPS-03 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach w Gminie Kosakowo na rok 2017, 2018 i 2019

ZADANIA PROBLEMATYKI ALKOHOLOWEJ

Szczegółowe zadania i wydatki dotyczące problematyki alkoholowej w Gminie Kosakowo w latach 2017-2019 prezentuje tabela 3.

Tabela 3. Wydatki na zadania dot. problematyki alkoholowej w Gminie Kosakowo w latach 2017-2019

Zadania – problematyka alkoholowa	2017	2018	2019
Liczba specjalistów – pedagogów zatrudnionych do prowadzenie zajęć opiekuńczych i profilaktycznych z elementami socjoterapii organizowanych w świetlicach działających na terenach szkół gminnych	11	13	9
Wydatki na wynagrodzenia dla pedagogów za prowadzenie zajęć opiekuńczych i profilaktycznych z elementami socjoterapii organizowanych w świetlicach działających na terenach szkół gminnych	33 770,81	46 368,17	16 734,40
Wydatki na wynagrodzenia dla członków Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz pełnomocnika ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	38 267,38	38 766,78	22 014,00

Wydatki na opłaty związane z ubezpieczeniem społecznym, funduszem pracy, ubezpieczeniem zdrowotnym prowadzących zajęcia z elementami socjoterapii w świetlicach działających na terenach szkół gminnych	14 674,94	16 780,44	9 329,57
Wydatki na zakup upominków do konkursów wiedzy profilaktycznej, gier edukacyjnych, artykułów papierniczych, przyborów szkolnych niezbędnych do prowadzenia zajęć opiekuńczych i profilaktycznych z elementami socjoterapii do świetlic działających na terenach szkół gminnych	6 698,53	8 641,54	1 937,71
Wydatki na zakup artykułów biurowych oraz zakup artykułów niezbędnych do prowadzenia działań przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	558,14	2 891,04
Wydatki na zakup środków spożywczych w ramach dożywiania dzieci uczęszczających na zajęcia opiekuńcze i profilaktyczne z elementami socjoterapii do świetlic działających na terenach szkół gminnych	3 230,33	1 749,57	7 120,57
Wydatki dotyczące prowadzenia punktu pomocy rodzinie, szkoła dla rodziców, konsultacje psychologiczne oraz porady prawne dla osób uzależnionych i współuzależnionych, opłaty sądowe, obsługa prawna Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	59 857,63	71 366,82	66 777,00
Wydatki na rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych, publikacji o tematyce profilaktycznej, organizacja spektakli profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i rodziców, organizacja widowisk artystycznych m.in. a) „Archipelag Skarbów”, b) Program „Postaw na rodzinę”, c) „Dni Profilaktyki”, d) „Stop przemocy”	48 458,00	25 563,65	52 510,96
Wydatki na dofinansowanie wyjazdów do instytucji kulturalnych m.in. kin, muzeów dla dzieci uczęszczających na zajęcia opiekuńcze i profilaktyczne z elementami socjoterapii do świetlic działających na terenach szkół gminnych	117,00	3 467,40	3 019,80
Wydatki na szkolenia profilaktyczne	910,00	737,00	6 590,43

Łącznie wydatki na zadania dot. problematyki alkoholowej w zł	205 984,62	213 999,51	188 925,48
---	-------------------	-------------------	-------------------

Źródło: Sprawozdanie z realizacji uchwały Rady Gminy Kosakowo dot. Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kosakowo na rok 2017, 2018 i 2019

W kwestii wykonania zadań oraz wydatkowania środków przeznaczonych na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w 2019 roku w porównaniu do roku 2018 wzrosła kwota wydatków przeznaczona na:

- rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych, publikacji o tematyce profilaktycznej, opłaty związane z wynajmem sali w celu przeprowadzenia zajęć, organizacja spektakli profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i rodziców, organizacja widowisk artystycznych oraz programów i warsztatów profilaktycznych, zajęcia Szkoły dla Rodziców, wakacyjne warsztaty opiekuńczo-profilaktyczne (wzrost o 26 947,31 zł),
- szkolenia profilaktyczne (wzrost o 5 853,43 zł),
- zakup środków spożywczych w ramach dożywiania dzieci uczęszczających na zajęcia opiekuńcze i profilaktyczne z elementami socjoterapii do świetlic działających na terenach szkół gminnych (wzrost o 5 371,0 zł).

W porównaniu do roku 2018 zmalała kwota wydatków przeznaczona na:

- prowadzenie zajęć opiekuńczych i profilaktycznych z elementami socjoterapii organizowanych w świetlicach działających na terenach szkół gminnych – opłacano o 4 pedagogów mniej (spadek o 29 633,77 zł),
- wynagrodzenia dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz pełnomocnika ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (spadek o 16 752,8 zł),
- opłaty związane z ubezpieczeniem społecznym, funduszem pracy, ubezpieczeniem zdrowotnym prowadzących zajęcia z elementami socjoterapii w świetlicach działających na terenach szkół gminnych (spadek o 7 450,9 zł),
- zakup upominków do konkursów wiedzy profilaktycznej, gier edukacyjnych, artykułów papierniczych, przyborów szkolnych niezbędnych do prowadzenia zajęć opiekuńczych i profilaktycznych z elementami socjoterapii do świetlic działających na terenach szkół gminnych (spadek o 6 703,8 zł),
- prowadzenie punktu pomocy rodzinie, szkoły dla rodziców, konsultacje psychologiczne oraz porady prawne dla osób uzależnionych i współuzależnionych, opłaty sądowe, obsługę prawną Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (spadek o 4 589,82 zł),

→ dofinansowanie wyjazdów do instytucji kulturalnych m.in. kin, muzeów dla dzieci uczęszczających na zajęcia opiekuńcze i profilaktyczne z elementami socjoterapii do świetlic działających na terenach szkół gminnych (spadek o 447,6 zł).

ZADANIA PROBLEMATYKI NARKOMANII

Szczegółowe zadania i wydatki dotyczące problematyki narkomanii w Gminie Kosakowo w latach 2017-2019 prezentuje tabela 4.

Tabela 4. Wydatki na zadania dot. problematyki narkomanii w Gminie Kosakowo w latach 2017-2019

Zadania – problematyka narkomanii	2017	2018	2019
Liczba pedagogów/ wychowawców zatrudnionych do prowadzenia zadań w zakresie podniesienia sprawności fizycznej oraz poziomu wiedzy o zagrożeniach wynikających z używania narkotyków poprzez prowadzone zajęcia sportowe oraz twórcze z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Kosakowo	9	6	6
Wynagrodzenie wychowawców/pedagogów zatrudnionych do prowadzenia zadań w zakresie podniesienia sprawności fizycznej oraz poziomu wiedzy o zagrożeniach wynikających z używania narkotyków poprzez prowadzone zajęcia sportowe oraz twórcze z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Kosakowo	31 637,41	16 494,27	17 199,55
Wydatki na zwiększanie zaangażowania społeczności lokalnej w działania zapobiegawcze oraz upowszechnianie wiedzy poprzez: wspieranie konkursów i turniejów propagujących promocję zdrowia, profilaktykę narkomanii oraz zachowania Fair Play.	3 499,13	3 866,97	4 073,85
Wydatki na: a) rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych, b) udzielanie pomocy psychologicznej osobom z rodzin doświadczających szkód z powodu zjawiska narkomanii, c) prowadzenie wykładów psychologicznych z zakresu profilaktyki uzależnień dla rodziców i nauczycieli, d) organizacja spektakli profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i rodziców oraz e) organizacja szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	22 064,00	21 199,73	20 660,00
Łącznie wydatki na problematykę narkotykową	55 978,41	41 560,97	41 933,40

Źródło: Sprawozdanie z realizacji uchwały Rady Gminy Kosakowo dot. Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kosakowo na rok 2017, 2018 i 2019

W 2019 roku wykonanie zadań oraz wydatkowanie środków przeznaczonych na realizację programu przeciwdziałania narkomanii w porównaniu do roku 2018 wzrosła kwota wydatków przeznaczona na:

- podniesienie sprawności fizycznej oraz poziomu wiedzy o zagrożeniach wynikających z używania narkotyków poprzez prowadzone zajęcia sportowe oraz twórcze z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Kosakowo (wzrost o 705,3 zł),
- zwiększanie zaangażowania społeczności lokalnej w działania zapobiegawcze oraz upowszechnianie wiedzy poprzez wspieranie konkursów i turniejów propagujących promocję zdrowia, profilaktykę narkomanii oraz zachowania Fair Play, opłaty związane z ubezpieczeniem zdrowotnym wychowawców oraz opłaty podatkowe (wzrost o 206,9 zł).

W 2019 roku wykonanie zadań oraz wydatkowania środków przeznaczonych na realizację programu przeciwdziałania narkomanii w porównaniu do roku 2018 zmalała kwota wydatków przeznaczona na:

- rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych, udzielanie pomocy psychologicznej osobom z rodzin doświadczających szkód z powodu zjawiska narkomanii, prowadzenie wykładów psychologicznych z zakresu profilaktyki uzależnień dla rodziców i nauczycieli, organizacja spektakli profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i rodziców oraz organizacja szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (spadek o 539,73 zł).

Kluczowe wskaźniki obrazujące efekty działania GKPiRPA w Gminie Kosakowo w latach 2017-2019 prezentuje tabela 5.

Tabela 5 Działalność w liczbach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych | w Kosakowie w latach 2017-2019

Działalność w liczbach	2017	2018	2019
Liczba wydanych pozytywnych opinii wobec złożonych wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	24	33	28
Liczba wydanych negatywnych opinii wobec złożonych wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	0
Liczba wezwanych na posiedzenie	41	40	38
Liczba przybyłych na wezwanie	38	35	36
Liczba kobiet wezwanych na posiedzenie	6	5	5

Liczba spraw skierowanych do sądu w sprawie wydania nakazu leczenia zamkniętego	8	6	7
Liczba osób korzystających z pomocy w Punkcie Pomocy Rodzinie	53	52	50

3.3. Uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne realizacji Programu Profilaktyki Uzależnień

EPIDEMIA COVID-19

W związku z wprowadzeniem Ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 innych chorób dotychczasowe działania wspierające, profilaktyczne czy interwencyjne na rzecz mieszkańców wymagają nowego podejścia. W związku z koniecznością realizacji obowiązku zachowania dystansu społecznego i związanymi z tym obostrzeniami, zmianie uległo funkcjonowanie różnych instytucji i placówek, w tym miejsc pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin. Utrzymujący się stan epidemii i wprowadzone w związku z tym szczególne regulacje nie zwalniają z obowiązku realizacji zadań własnych samorządów w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Należy śledzić pojawiające się przepisy i regulacje i wykorzystywać przy realizacji Programu Profilaktyki Uzależnień:

- przepisy umożliwiające przeznaczanie środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na przeciwdziałanie COVID-19.
- przepisy umożliwiające wprowadzenie odbywania w sposób zdalny posiedzeń gminnej komisji i wydawanie różnego rodzaju orzeczeń czy postanowień.
- możliwe jest finansowanie wszelkich kosztów dostosowania miejsc pomocy do realizowania zadań w formie zdalnej (m.in. zakupy laptopów, telefonów komórkowych, mikrofonów, słuchawek, dostępu do Internetu).
- Należy prowadzić edukację publiczną w zakresie wpływu stanu epidemii na zwiększenie występowania problemów alkoholowych.
- Należy mieć na uwadze możliwość zmniejszenia się wpływów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, co może ograniczyć realizację zaplanowanych działań w Programie Profilaktyki Uzależnień.

ATRAKCYJNOŚĆ REKREACYJNA

Gmina Kosakowo jest bardzo atrakcyjną turystycznie gminą, a jej nadmorskie położenie przyciąga w sezonie letnim bardzo dużo turystów z całego kraju. Pełnienie w sezonie letnim aktywnej funkcji turystycznej, kulturalnej i rozrywkowej stanowi potencjalnie podwyższone ryzyko występowania problemów wynikających z nadużywania alkoholu i przestępczości narkotykowej.

WSPÓŁPRACA

Ścisłe związki funkcjonalne Gminy Kosakowo z Obszarem Metropolitarnym Gdańsk-Gdynia-Sopot stanowią dodatkowe uwarunkowania zewnętrzne, które należy uwzględniać przy planowaniu i realizacji programów rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców, w tym kwestii dotyczących uzależnień. Wielu mieszkańców Kosakowa uczy się, pracuje, relaksuje się w aglomeracji Trójmiasta. Realizacja Programu Uzależnień wymaga podejmowania współpracy różnych partnerów m.in. podmioty medyczne ochrony i promocji zdrowia, placówki pomocy społecznej czy działalności charytatywnej, nauki, edukacji, oświaty i wychowania, kultury fizycznej, porządku i bezpieczeństwa publicznego, czy przeciwdziałania patologiom społecznym oraz grupy samopomocy osób uzależnionych i ich rodzin.

- Działania podejmowane przez władze Gminy Kosakowo w zakresie problematyki uzależnień powinny odbywać się we współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej.

DOSTĘPNOŚĆ EKONOMICZNA ALKOHOLU WZRASTA

Średnia cena 0,5l czystej 40% wódki w województwie pomorskim w 2002 roku wynosiła 23,71 zł, natomiast w 2018 r. wzrosła do 24,24 zł (wzrost o 2,23%). Ceny wódki nieznacznie spadły w latach 2015 – 2018 (spadek o 0,9%). Na tle wynagrodzeń dostępność ekonomiczna alkoholu nie tylko nie zmniejszyła się, a utrzymuje tendencję wzrostową. Według danych PARPA średnią ilość spożytego 100% alkoholu (wódka, piwo i wino przeliczane są względem zawartości alkoholu) przez jednego mieszkańca Polski, w 2002 było to 6,93l, w 2017 już 9,45l, a w 2018 - 9,55l (wzrost o 37,8%).

Liczba wydanych pozytywnych opinii wobec złożonych wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w Kosakowie w 2019 roku zmniejszyła się o 5 zezwoleń w stosunku do roku poprzedniego, ale zwiększyła się o 4 zezwolenia w porównaniu do 2017 roku.

- Priorytety dla profilaktyki uzależnień wskazane w raporcie z badań ESPAD 2019 w Polsce, które należy uwzględniać w Programie Profilaktyki Uzależnień Gminy Kosakowo to ograniczanie dostępności napojów alkoholowych dla nieletnich.

UZALEŻNIENIA OSÓB STARSZYCH

Nowym trendem związanym ze zjawiskiem starzejącego się społeczeństwa jest problem nadużywania alkoholu przez osoby starsze, zwłaszcza samotne i ubogie. W Gminie Kosakowo w 2019 roku najwięcej świadczeń z tytułu ubóstwa przyznano rodzinom jednoosobowym.

- Podejmowanie różnorodnych działań wspierających (aktywne formy spędzania czasu np. w ramach klubu seniora) wobec osób starszych, zwłaszcza samotnych

i ubogich powinno być uwzględnione w działaniach profilaktycznych Programu Profilaktyki Uzależnień w Gminie Kosakowo.

MŁODZI BAGATELIZUJĄ RYZYKO UZALEŻNIEŃ

Wzrastają skłonności młodych ludzi do bagatelizowania ryzyka szkód związanych z używaniem legalnych substancji psychoaktywnych alkoholu, połączona z łatwością w dostępie do piwa czy wódki. Jak pokazują badania ISPAD 2019 przekonania i opinie młodych ludzi na temat picia alkoholu (picie piwa nie uzależnia) i szkodliwości narkotyków nie sprzyjają abstynencji: wiedzą o szkodliwości dopalaczy (NSP), natomiast są przekonani, że marihuana nie jest szkodliwa. Weryfikowanie ryzykownych przekonań oraz trening konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem i problemami przyczyni się do zmniejszenia ryzyka sięgania po alkohol przez osoby niepełnoletnie. Nie bez znaczenia jest także kwestia radzenia sobie z presją rówieśników.

Ważne jest wzmocnienie wśród mieszkańców Gminy Kosakowo przekonania, że picie alkoholu przez osoby niepełnoletnie jest zjawiskiem bardzo niepożądanym i nie należy ich w tym wspierać. Profilaktyka uzależnień powinna być realizowana poprzez stosowanie określonej strategii informacyjnej, czyli dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań

„Dużym problemem jest przekonanie, że piwo to nie alkohol, a wypijanie codziennie 1-2 piw to nie jest problem”.

Opinia pedagoga SP w Kosakowie

ryzykownych i umożliwienie dokonywania racjonalnych wyborów. U podstaw tej strategii leży przekonanie, że ludzie, zwłaszcza młodzi, zachowują się ryzykownie, ponieważ zbyt mało wiedzą o mechanizmach i następstwach takich zachowań. W związku z tym dostarczenie informacji o skutkach nazywania alkoholu czy odurzania się narkotykami ma spowodować zmianę postaw i w konsekwencji niepodejmowanie zachowań ryzykownych.

Priorytety dla profilaktyki uzależnień wskazane w raporcie z badań ESPAD 2019 w Polsce, które warto uwzględnić w Programie Profilaktyki Uzależnień w Gminie Kosakowo to:

- Wzmocnienie działań profilaktyki alkoholowej adresowanej do młodszych uczniów w wieku 14-16 lat, uwzględniającej specyfikę młodszej młodzieży jako adresatów.
- Profilaktyka uzależnień dla dzieci przedszkolnych.
- Profilaktyka używania e-papierosów przez młodzież.
- Profilaktyka adresowana do dziewcząt (tytoń, alkohol).
- Edukacja rodziców w kwestii ryzyka związanego z pićm alkoholu przez młodzież.

E-UZALEŻNIENIA

Jak pokazują wyniki ogólnopolskich badań przeprowadzonych wśród młodych osób między 12 a 18 rokiem życia około 2%–3% przejawia wyraźne symptomy uzależnienia od urządzeń cyfrowych, podłączonych do sieci internetowej.

Osoby, które problematycznie używają Internetu, istotnie częściej podejmują pewne aktywności, m.in. regularnie korzystają z portali społecznościowych, grają w gry hazardowe i robią zakupy online. Nastolatki problematycznie używające Internetu cechują się niższym poziomem wsparcia ze strony rodziny, rówieśników i nauczycieli. Jak pokazują badania w ostatnich latach uczniowie spędzają czas wolny przede wszystkim przy udziale komputera i internetu. Trend wybierania przez młodych biernych form aktywności w czasie wolnym ulega wyraźnemu wzmocnieniu. Problem e-uzależnień sygnalizowali także nauczyciele szkół w Gminie Kosakowo.

„Problemem są wszystkie uzależnienia związane z telefonami, komputerami, Dzieci mówią, że rodzice robią dokładnie to samo w domu: siedzą na telefonach, grają, piszą blogi. Takie są wzorce w domu.”

- Jest potrzeba rozwijania profilaktyki uniwersalnej w szkołach podstawowych Gminy Kosakowo poprzez działania edukacyjne dla uczniów i rodziców uświadamiające zagrożenia wynikające z e-uzależnień i cyberprzemocy.

EDUKACJA

Profilaktyka uzależnień powinna być realizowana poprzez stosowanie określonej strategii edukacyjnej. Ma ona pomóc w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych (umiejętności nawiązywania kontaktów z ludźmi, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów, opierania się naciskom ze strony otoczenia itp.). U podstaw tej strategii leży przekonanie, że ludzie, nawet dysponujący odpowiednią wiedzą, podejmują zachowania ryzykowne z powodu braku umiejętności niezbędnych w życiu społecznym. Te deficyty uniemożliwiają budowanie głębszych, satysfakcjonujących związków z ludźmi, uniemożliwiają odnoszenie sukcesów (także zawodowych). Zachowania ryzykowne stanowią w tej sytuacji zastępcze, chemiczne sposoby radzenia sobie z trudnościami.

Rekomendacje PARPA do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2021 roku w odniesieniu do działań profilaktycznych:

- Realizacja wśród uczniów, rodziców, pedagogów programów znajdujących się w bazie rekomendowanych programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.
- Ograniczenie nieskutecznych (co potwierdziły badania naukowe) przedsięwzięć profilaktycznych, które dotyczą przede wszystkim krótkich, incydentalnych form edukacji, jak: prelekcje, pogadanki, konkursy, spektakle, festyny.

PROFILAKTYKA DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH

Profilaktyka uzależnień powinna być realizowana poprzez stosowanie określonej strategii działań alternatywnych. Oznacza to pomoc w zaspokojeniu ważnych potrzeb psychologicznych (np. sukcesu, przynależności) oraz osiąganie satysfakcji życiowej przez ułatwianie angażowania się w działalność akceptowaną społecznie (artystyczną, społeczną, sportową). U podstaw tej strategii leży założenie, że wielu ludzi podejmuje zachowania ryzykowne ze względu na brak możliwości rozwoju zainteresowań i osiągania sukcesów „pozytywnych”. Dotyczy to zwłaszcza dzieci i młodzieży zaniedbanej wychowawczo.

- Promowanie i współfinansowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu oraz zdrowego stylu życia przez rodziny, dzieci i młodzież powinno być priorytetowym działaniem Programu Profilaktyki Uzależnień w Gminie Kosakowo.

PERMANENTNE ZMIANY W OŚWIACIE

Programy profilaktyki uzależnień w dużym stopniu skierowane są do młodych osób i realizowane w przestrzeni szkolnej. W ostatnich latach szkoła przechodziła wiele transformacji, co powoduje, że realizacja programów przeciwdziałania problemom uzależnień może stanowić większe wyzwanie niż dotychczas. Zmiany w podstawie programowej, karcie nauczyciela, wypalenie zawodowe nauczycieli, problem tzw. „podwójnych roczników po likwidacji gimnazjów”, nagłe przejście na edukację zdalną, dostosowanie szkół do działania w czasie kryzysu wywołanego przez COVID-19 stają się dużym wyzwaniem dla placówek oświatowych. Działania profilaktyczne wymagają od kadry oświaty odpowiednich kompetencji, energii i czasu, oraz umiejętności prowadzenia zróżnicowanych form aktywności.

- Niezbędne jest oferowanie kadrze pedagogów, specjalistów, osobom zaangażowanym w realizację działań profilaktycznych różnego rodzaju wsparcia m.in. odpowiednie wynagrodzenie, stała forma zatrudnienia, udział w szkoleniach podnoszących wiedzę i umiejętności pracy w obszarze problematyki uzależnień, superwizje oraz wsparcie w organizacji pracy i pozyskiwaniu niezbędnych zasobów.

REDUKCJA SZKÓD I REHABILITACJA

Prowadzenie punktu konsultacyjnego „Punkt Pomocy Rodzinie” dla osób uzależnionych i ich rodzin na terenie Gminy Kosakowo służy zwiększaniu dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osobom uzależnionym od alkoholu oraz udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Podstawowymi zadaniami *Punktu Pomocy Rodzinie* jest:

- motywowanie do zmiany szkodliwego wzoru picia, podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego oraz do skorzystania z pomocy grup samopomocowych,
- udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym;

- rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy;
- inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej;

- Program Profilaktyki Uzależnień Gminy Kosakowo powinien rozszerzać działania o charakterze interwencyjnym wspierając w sytuacjach kryzysowych osoby mające trudności w identyfikowaniu i rozwiązywaniu własnych problemów uzależnień. Priorytetowe cele to zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz świadczenie pomocy dla rodzin, w których występują problemy uzależnień i przemocy w wyniku uzależnień.
- Z uwagi na to, iż głównym klientem punktu konsultacyjnego są osoby z problemami alkoholowymi, rekomendowanym przez PARPA rozwiązaniem jest zatrudnienie na kilka godzin w tygodniu specjalisty psychoterapii uzależnień lub instruktora terapii uzależnień, który pracuje w placówce leczenia uzależnienia.

POMOC DZIECIOM Z RODZIN Z PROBLEMEM ALKOHOLOWYM

Na podstawie badań naukowych określono, iż w Polsce ok. 13% dzieci i młodzieży w wieku po-niżej 18 lat ma rodziców z problemami wynikającymi z picia. Dzieci te stanowią grupę ryzyka – ze względu na kumulację czynników ryzyka (obciążenia genetyczne, niekorzystne środowisko rozwoju, zaniedbania wychowawcze ze strony rodziców, normy oraz wzorce rodzinne i środowiskowe) są szczególnie narażone na podejmowanie zachowań ryzykownych, w tym wczesną inicjację alkoholową i ryzykowne spożywanie alkoholu.

„Problemem jest stereotypowe postrzeganie przemocy, klaps to nie przemoc, dzieci też są wychowywane w takim przekonaniu.”

Opinia pedagoga SP w Kosakowie

- Program Profilaktyki Uzależnień Gminy Kosakowo powinien kontynuować rozwijanie różnych form wsparcia dla tej grupy dzieci od pomocy w nauce, poprzez dożywianie, udział w różnego rodzaju zajęciach rozwojowych, aż po programy pomocy psychologicznej czy udział w grupowych zajęciach socjoterapeutycznych w placówkach wsparcia dziennego oraz na zajęciach rozwojowych w świetlicach w ramach działań opiekuńczo-wychowawczych.

POMOC PSYCHOLOGICZNA I PSYCHIATRYCZNA

Z roku na rok obserwuje się pogłębiające się trudności w dostępie do pomocy psychiatrycznej oraz psychoterapii dzieci i młodzieży oraz relatywnie długi czas na diagnozę i leczenie.

- Jak wynika z zapisów w dokumencie „Diagnoza rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Kosakowo, 2020” kadra pedagogiczna widzi potrzebę

zatrudnienia w szkołach psychologa, co może mieć wpływ na skuteczniejsze rozwiązywanie problemów uzależnień młodych osób.

4. Prognoza

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kosakowo na rok 2021 składa się z trzech obszarów.

Obszar 1. EDUKACJA PUBLICZNA

Wspieranie działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu mieszkańców Gminy Kosakowo.

Obszar 2. PROFILAKTYKA

Realizacja programów profilaktyki uniwersalnej i selektywnej.

Obszar 3. INTERWENCJA

Redukcja szkód, rehabilitacja zdrowotna i społeczna osób uzależnionych i ich rodzin/bliskich.

Rysunek 1 Obszary Programu Profilaktyki Uzależnień Gminy Kosakowo na rok 2021

Celem długofalowym Programu Uzależnień jest:

Ograniczenie używania substancji psychoaktywnych (alkoholu, narkotyków) i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych mieszkańców Gminy Kosakowo.

Cele operacyjne przypisane do poszczególnych obszarów to:

1. Zwiększenie dostępu mieszkańców Gminy Kosakowo do informacji i wiedzy z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.
2. Zwiększenie umiejętności społecznych i kompetencji wychowawczych mieszkańców Gminy Kosakowo z zakresu profilaktyki i zagrożeń używania substancji psychoaktywnych.
3. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i ich rodzin.

4.1. Obszar 1. EDUKACJA PUBLICZNA

WSPIERANIE DZIAŁAŃ PROMUJĄCYCH TRZEŹWY I BEZPIECZNY SPOSÓB SPĘDZANIA CZASU MIESZKAŃCÓW GMINY KOSAKOWO.

Cel operacyjny:

Zwiększenie dostępu mieszkańców Gminy Kosakowo do informacji i wiedzy z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Kierunki działań w obszarze 1. Edukacja publiczna

- 1.1. Upowszechnianie informacji dotyczących placówek pomocowych oraz ośrodków leczenia w województwie pomorskim dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych oraz ich rodzin/bliskich.
- 1.2. Upowszechnianie informacji na temat dostępu do usług realizowanych na terenie Gminy Kosakowo dla osób z problem uzależnienia i ich rodzin (np. w zakresie leczenia, terapii, pomocy socjalnej, prawnej).
- 1.3. Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych z obszaru zdrowia publicznego, w szczególności z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.
- 1.4. Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych (np. kampanii społecznych, konferencji, prelekcji, wykładów, warsztatów, szkoleń) dla osób dorosłych, seniorów, nauczycieli, środowisk medycznych, służb porządkowych, mieszkańców Gminy w obszarze profilaktyki uzależnień i zachowań ryzykownych.
- 1.5. Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie szkód wynikających z używania środków psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, papierosy) oraz uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży.

- 1.6. Prowadzenie działań upowszechniających wiedzę na temat szkód wynikających z picia alkoholu przez kobiety w ciąży oraz promujących przekaz dotyczący konieczności zachowania abstynencji w czasie ciąży.
- 1.7. Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych, mających na celu ograniczenie dostępności alkoholu i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18. roku życia.
- 1.8. Organizowanie, finansowanie, kierowanie na szkolenia dotyczące strategii profilaktycznych i rozwiązywania problemów uzależnień dla realizatorów zadań GPPiRPA, w tym: kadry placówek oświatowych, instruktorów, opiekunów grup socjoterapeutycznych i świetlic szkolnych/ wiejskich, przedstawicieli organizacji pozarządowych, pomocy społecznej, służb mundurowych, członków GKRPA, wychowawców placówek wsparcia dziennego, bibliotekarzy.
- 1.9. Organizowanie i finansowanie superwizji dla osób działających w zakresie profilaktyki uzależnień.
- 1.10. Diagnozowanie i monitorowanie problematyki uzależnień w Gminie Kosakowo w celu budowania spójnej strategii przeciwdziałania uzależnieniom.
- 1.11. Realizacja badania ewaluacyjnego na zakończenie realizacji Programu Profilaktyki Uzależnień.

Wskaźniki obszaru 1. Edukacja publiczna

W.1. Liczba osób biorących udział w wydarzeniach z obszaru profilaktyki o charakterze edukacji publicznej i upowszechniania informacji.

W.2. Liczba zrealizowanych wydarzeń z obszaru profilaktyki o charakterze edukacji publicznej i upowszechniania informacji.

W.3. Liczba osób podnoszących kwalifikacje zawodowe w obszarze profilaktyki uzależnień.

W.4. Liczba przeprowadzonych badań diagnostycznych, ewaluacyjnych dot. problematyki uzależnień.

4.2. Obszar 2. PROFILAKTYKA

REALIZACJA PROGRAMÓW PROFILAKTYKI UNIWERSALNEJ I SELEKTYWNEJ.

Cel operacyjny:

Zwiększenie umiejętności społecznych i kompetencji wychowawczych mieszkańców Gminy Kosakowo z zakresu profilaktyki i zagrożeń używania substancji psychoaktywnych.

Kierunki działań w obszarze 2. Profilaktyka

- 2.1. Współorganizowanie i finansowanie realizacji szkolnych programów profilaktyki uzależnień, w tym zalecanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego.
- 2.2. Przygotowanie i wprowadzenie do realizacji programów profilaktycznych skierowanych do oddziałów przedszkolnych.
- 2.3. Wdrażanie programów rozwijających kompetencje wychowawcze i profilaktyczne rodziców (m.in. *Program Szkoła dla rodziców*) oraz osób pracujących z dziećmi i młodzieżą sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.
- 2.4. Prowadzenie w świetlicach szkolnych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych oraz dzieci z grup ryzyka:
  - a) zajęć socjoterapeutycznych (z elementami socjoterapii),
  - b) zajęć opiekuńczo-wychowawczych.
- 2.5. Prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w profilaktycznych zajęciach pozalekcyjnych.
- 2.6. Prowadzenie działań profilaktyki uzależnień promujących aktywne formy spędzania wolnego czasu oraz zdrowego stylu życia przez rodziny, osoby starsze, dzieci i młodzież poprzez dofinansowanie m.in.:
  - a) zajęć rekreacyjnych,
  - b) zajęć twórczych,
  - c) spektakli profilaktyczno-edukacyjnych, widowisk artystycznych.
  - d) programów sportowo-rekreacyjnych, konkursów i turniejów oraz zachowań Fair Play,
  - e) rodzinnych imprez profilaktycznych bez używek.
  - f) Finansowanie zakupu materiałów, artykułów biurowych, papierniczych, gier, nagród, wyposażenia i sprzętów.
- 2.7. Wspieranie organizacyjne i finansowe zadań profilaktycznych, programów rekomendowanych i długofalowych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie wykonywanych we współpracy ze szkołami, parafiami, sołectwami, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami.

Wskaźniki obszaru 2. Profilaktyka

- W.5. Liczba typów realizowanych rekomendowanych programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży, rodziców, wychowawców, pedagogów.
- W.6. Liczba osób biorących udział w programach profilaktycznych finansowanych z Programu Profilaktyki Uzależnień.
- W.7. Liczba dzieci/ młodzieży korzystających z programów placówek wsparcia dziennego.

W.8. Liczba dzieci z rodzin dysfunkcyjnych oraz dzieci z grup ryzyka korzystających z zajęć socjoterapeutycznych (z elementami socjoterapii) i zajęć opiekuńczo-wychowawczych.

W.9. Liczba osób – rodziców/opiekunów korzystających ze szkoleń rozwijających kompetencje wychowawcze.

W.10. Wykaz instytucji i organizacji współpracujących przy realizacji Programu Profilaktyki Uzależnień.

4.3. Obszar 3. INTERWENCJA

REDUKCJA SZKÓD, REHABILITACJA ZDROWOTNA I SPOŁECZNA OSÓB UZALEŻNIONYCH I ICH RODZIN/BLISKICH.

Cel operacyjny:

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Kierunki działań w obszarze 3. Interwencja

3.1. Adekwatne do potrzeb zabezpieczanie pracy GKRPA, w tym:

- a) Wynagrodzenia dla członków GKRPA.
- b) Zapewnienie obsługi administracyjnej.
- c) Umożliwienie odbywania w sposób zdalny posiedzeń i wydawanie różnego rodzaju orzeczeń czy postanowień, w związku z sytuacją epidemiologiczną.
- d) Pokrywanie kosztów sądowych, komorniczych, wydawanych opinii przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, wykonania obdukcji lekarskiej.

3.2. Realizacja ustawowych zadań GKRPA, w tym:

- a) Kierowanie na badanie przez lekarzy biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
- b) Kierowanie do sądu wniosków o wydanie nakazu przymusowego leczenia odwykowego.
- c) Realizacja procedury zobowiązania do leczenia odwykowego.

3.3. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego – „Punkt Pomocy Rodzinie” udzielającego pomocy osobom uzależnionym, współuzależnionym i doświadczającym przemocy poprzez m.in.:

- a) Prowadzenie działalności doradczej, konsultacyjnej, terapeutycznej przez psychologów, terapeutów, pracowników socjalnych i prawników w prowadzeniu spraw związanych z występowaniem uzależnień wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.
- b) Udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym.

- c) Prowadzenie grupy wsparcia, psychoedukacyjnej dla dzieci i rodziców z rodzin, w których występują uzależnienia.
  - d) Realizacja pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem uzależnień.
- 3.4. Rozwijanie działań służących motywowaniu i diagnozowaniu potrzeb osób uzależnionych i ich rodzin w celu podjęcia adekwatnej formy leczenia.
- 3.5. Finansowanie leczenia farmakologicznego dla osób uzależnionych od alkoholu, w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby, w formie pisemnej, przez placówkę lecznictwa odwykowego.
- 3.6. Udzielanie wsparcia finansowego dla placówek leczenia odwykowego, czy punktów terapeutycznych.
- 3.7. Finansowanie kosztów prowadzenia grupy edukacyjno-korekcyjnej dla sprawców przemocy.
- 3.8. Wspieranie merytoryczne i organizacyjne działalności środowiska abstynenckiego (środowiskowych grup samopomocowych, klubów abstynenta).
- 3.9. Wspieranie działań służących reintegracji osób i rodzin osób uzależnionych.
- 3.10. Ułatwianie dostępu osobom z problemem uzależnień do wsparcia w aktywizacji społeczno-zawodowej.

Wskaźniki obszaru 3. Interwencja

- W.11. Liczba osób korzystających z pomocy w Punkcie Pomocy Rodzinie.
- W.12. Liczba specjalistów – pedagogów zatrudnionych do prowadzenia zajęć opiekuńczych i profilaktycznych z elementami socjoterapii organizowanych w świetlicach działających na terenach szkół gminnych.
- W.13. Liczba osób z problemem alkoholowym korzystających z leczenia w formie terapii uzależnień lub psychoterapii.
- W.14. Liczba osób z problemem uzależnień od substancji psychoaktywnych korzystających z programów leczenia, terapii.
- W.15. Liczba klubów abstynenta i grup samopomocowych działających w Gminie Kosakowo.
- W.16. Liczba posiedzeń GKRPA w roku.
- W.17. W. Liczba wydanych pozytywnych opinii wobec złożonych wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
- W.18. Liczba wydanych negatywnych opinii wobec złożonych wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
- W.19. Liczba spraw skierowanych do sądu w sprawie wydania nakazu leczenia zamkniętego.

Zbiorcze zestawienie wszystkich celów, kierunków działań i wskaźników *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kosakowo na rok 2021* prezentuje tabela - Matryca strategiczna.

4.4. Matryca strategiczna Programu Profilaktyki Uzależnień

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Kosakowo na rok 2021		
Cel długofalowy: Ograniczenie używania substancji psychoaktywnych (alkoholu, narkotyków) i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych mieszkańców Gminy Kosakowo.		
Obszar 1. EDUKACJA PUBLICZNA <i>Prowadzenie działalności profilaktycznej, edukacyjnej i informacyjnej w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom</i> Wspieranie działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu mieszkańców Gminy Kosakowo.	Obszar 2. PROFILAKTYKA Realizacja programów profilaktyki uniwersalnej i selektywnej.	Obszar 3. INTERWENCJA Redukcja szkód, rehabilitacja zdrowotna i społeczna osób uzależnionych i ich rodzin/bliskich.
CELE OPERACYJNE		
1. Zwiększenie dostępu mieszkańców Gminy Kosakowo do informacji i wiedzy z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	2. Zwiększenie umiejętności społecznych i kompetencji wychowawczych mieszkańców Gminy Kosakowo z zakresu profilaktyki i zagrożeń używania substancji psychoaktywnych.	3. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i ich rodzin.
KIERUNKI DZIAŁAŃ		
1.12. Upowszechnianie informacji dotyczących placówek pomocowych oraz ośrodków leczenia w województwie pomorskim dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych oraz ich rodzin/bliskich.	2.1. Współorganizowanie i finansowanie realizacji szkolnych programów profilaktyki uzależnień, w tym zalecanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego.	3.1. Adekwatne do potrzeb zabezpieczanie pracy GKRPA, w tym: a) Wynagrodzenia dla członków GKRPA. b) Zapewnienie obsługi administracyjnej.

<p>1.13. Upowszechnienie informacji na temat dostępu do usług realizowanych na terenie Gminy Kosakowo dla osób z problem uzależnienia i ich rodzin (np. w zakresie leczenia, terapii, pomocy socjalnej, prawnej).</p> <p>1.14. Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych z obszaru zdrowia publicznego, w szczególności z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.</p> <p>1.15. Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych (np. kampanii społecznych, konferencji, prelekcji, wykładów, warsztatów, szkoleń) dla osób dorosłych, seniorów, nauczycieli, środowisk medycznych, służb porządkowych, mieszkańców Gminy w obszarze profilaktyki uzależnień i zachowań ryzykownych.</p> <p>1.16. Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie szkód wynikających z używania środków psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, papierosy) oraz uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży.</p> <p>1.17. Prowadzenie działań upowszechniających wiedzę na temat szkód wynikających z picia alkoholu przez kobiety w ciąży oraz promujących przekaz dotyczący</p>	<p>2.2. Przygotowanie i wprowadzenie do realizacji programów profilaktycznych skierowanych do oddziałów przedszkolnych.</p> <p>2.3. Wdrażanie programów rozwijających kompetencje wychowawcze i profilaktyczne rodziców (m.in. <i>Program Szkoła dla rodziców</i>) oraz osób pracujących z dziećmi i młodzieżą sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.</p> <p>2.4. Prowadzenie w świetlicach szkolnych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych oraz dzieci z grup ryzyka:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zajęć socjoterapeutycznych (z elementami socjoterapii), b) zajęć opiekuńczo-wychowawczych. <p>2.5. Prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w profilaktycznych zajęciach pozalekcyjnych.</p> <p>2.6. Prowadzenie działań profilaktyki uzależnień promujących aktywne formy spędzania wolnego czasu oraz zdrowego stylu życia przez rodziny, osoby starsze, dzieci i młodzież poprzez dofinansowanie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zajęć rekreacyjnych, b) zajęć twórczych, c) spektakli profilaktyczno-edukacyjnych, widowisk artystycznych.	<p>c) Umożliwienie odbywania w sposób zdalny posiedzeń i wydawanie różnego rodzaju orzeczeń czy postanowień, w związku z sytuacją epidemiologiczną.</p> <p>d) Pokrywanie kosztów sądowych, komorniczych, wydawanych opinii przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, wykonania obdukcji lekarskiej.</p> <p>3.2. Realizacja ustawowych zadań GKRPA, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Kierowanie na badanie przez lekarzy biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. b) Kierowanie do sądu wniosków o wydanie nakazu przymusowego leczenia odwykowego, c) realizacja procedury zobowiązania do leczenia odwykowego. <p>3.3. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego – „Punkt Pomocy Rodzinie” udzielającego pomocy osobom uzależnionym, współuzależnionym i doświadczającym przemocy poprzez m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Prowadzenie działalności doradczej, konsultacyjnej, terapeutycznej przez psychologów, terapeutów, pracowników socjalnych i prawników w prowadzeniu spraw związanych z występowaniem
---	---	--

<p>konieczności zachowania abstynencji w czasie ciąży.</p> <p>1.18. Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych, mających na celu ograniczenie dostępności alkoholu i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18. roku życia.</p> <p>1.19. Organizowanie, finansowanie, kierowanie na szkolenia dotyczące strategii profilaktycznych i rozwiązywania problemów uzależnień dla realizatorów zadań GPPiRPA, w tym: kadry placówek oświatowych, instruktorów, opiekunów grup socjoterapeutycznych i świetlic szkolnych/wiejskich, przedstawicieli organizacji pozarządowych, pomocy społecznej, służb mundurowych, członków GKRPA, wychowawców placówek wsparcia dziennego, bibliotekarzy.</p> <p>1.20. Organizowanie i finansowanie superwizji dla osób działających w zakresie profilaktyki uzależnień.</p> <p>1.21. Diagnozowanie i monitorowanie problematyki uzależnień w Gminie Kosakowo w celu budowania spójnej strategii przeciwdziałania uzależnieniom.</p>	<p>d) programów sportowo-rekreacyjnych, konkursów i turniejów oraz zachowań Fair Play,</p> <p>e) rodzinnych imprez profilaktycznych bez używek.</p> <p>f) Finansowanie zakupu materiałów, artykułów biurowych, papierniczych, gier, nagród, wyposażenia i sprzętów.</p> <p>2.7. Wspieranie organizacyjne i finansowe zadań profilaktycznych, programów rekomendowanych i długofalowych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie wykonywanych we współpracy ze szkołami, parafiami, sołectwami, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami.</p>	<p>uzależnień wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.</p> <p>b) Udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym.</p> <p>c) Prowadzenie grupy wsparcia, psychoedukacyjnej dla dzieci i rodziców z rodzin, w których występują uzależnienia.</p> <p>d) Realizacja pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem uzależnień.</p> <p>3.4. Rozwijanie działań służących motywowaniu i diagnozowaniu potrzeb osób uzależnionych i ich rodzin w celu podjęcia adekwatnej formy leczenia.</p> <p>3.5. Finansowanie leczenia farmakologicznego dla osób uzależnionych od alkoholu, w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby, w formie pisemnej, przez placówkę lecznictwa odwykowego.</p> <p>3.6. Udzielanie wsparcia finansowego dla placówek leczenia odwykowego, czy punktów terapeutycznych.</p> <p>3.7. Finansowanie kosztów prowadzenia grupy edukacyjno-korekcyjnej dla sprawców przemocy.</p>
--	---	---

<p>1.22. Realizacja badania ewaluacyjnego na zakończenie realizacji Programu Profilaktyki Uzależnień.</p>		<p>3.8. Wspieranie merytoryczne i organizacyjne działalności środowiska abstynenckiego (środowiskowych grup samopomocowych, klubów abstynenta).</p> <p>3.9. Wspieranie działań służących reintegracji osób i rodzin osób uzależnionych.</p> <p>3.10. Ułatwianie dostępu osobom z problemem uzależnień do wsparcia w aktywizacji społeczno-zawodowej.</p>
<p>WSKAŹNIKI</p>		
<p>W.1. Liczba osób biorących udział w wydarzeniach z obszaru profilaktyki o charakterze edukacji publicznej i upowszechniania informacji.</p> <p>W.2. Liczba zrealizowanych wydarzeń z obszaru profilaktyki o charakterze edukacji publicznej i upowszechniania informacji.</p> <p>W.3. Liczba osób podnoszących kwalifikacje zawodowe w obszarze profilaktyki uzależnień.</p> <p>W.4. Liczba przeprowadzonych badań diagnostycznych, ewaluacyjnych dot. problematyki uzależnień.</p>	<p>W.5. Liczba typów realizowanych rekomendowanych programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży, rodziców, wychowawców, pedagogów.</p> <p>W.6. Liczba osób biorących udział w programach profilaktycznych finansowanych z Programu Profilaktyki Uzależnień.</p> <p>W.7. Liczba dzieci/ młodzieży korzystających z programów placówek wsparcia dziennego.</p> <p>W.8. Liczba dzieci z rodzin dysfunkcyjnych oraz dzieci z grup ryzyka korzystających z zajęć socjoterapeutycznych (z elementami socjoterapii) i zajęć opiekuńczo-wychowawczych.</p> <p>W.9. Liczba osób – rodziców/opiekunów korzystających ze szkoleń rozwijających kompetencje wychowawcze.</p> <p>W.10. Wykaz instytucji i organizacji współpracujących przy realizacji Programu Profilaktyki Uzależnień.</p>	<p>W.11. Liczba osób korzystających z pomocy w Punkcie Pomocy Rodzinie.</p> <p>W.12. Liczba specjalistów – pedagogów zatrudnionych do prowadzenie zajęć opiekuńczych i profilaktycznych z elementami socjoterapii organizowanych w świetlicach działających na terenach szkół gminnych.</p> <p>W.13. Liczba osób z problemem alkoholowym korzystających z leczenia w formie terapii uzależnień lub psychoterapii.</p> <p>W.14. Liczba osób z problemem uzależnień od substancji psychoaktywnych korzystających z programów leczenia, terapii.</p> <p>W.15. Liczba klubów abstynenta i grup samopomocowych działających w Gminie Kosakowo.</p>

		<p>W.16. Liczba posiedzeń GKRPA w roku.</p> <p>W.17. W. Liczba wydanych pozytywnych opinii wobec złożonych wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.</p> <p>W.18. Liczba wydanych negatywnych opinii wobec złożonych wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.</p> <p>W.19. Liczba spraw skierowanych do sądu w sprawie wydania nakazu leczenia zamkniętego.</p>
--	--	--

Załącznik:

Harmonogram wydatków Programu Profilaktyki uzależnień

Cel	Formy realizacji	Przewidywany koszt
Udzielanie pomocy rodzinom, w których występuje problem uzależnienia lub przemocy oraz rodzinom ze środowisk zagrożonych ww. problemami również poprzez prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> - zatrudnienie wykwalifikowanej kadry: psychologów, terapeutów, pracowników socjalnych i prawników, na podstawie umów cywilno-prawnych do prowadzenia terapii i doradztwa w prowadzeniu spraw związanych z występowaniem uzależnień i przemocy; - prowadzenie „Punktu Konsultacyjnego - Punkt Pomocy Rodzinie” udzielającego pomocy osobom uzależnionym, współuzależnionym i doświadczającym przemocy; - finansowanie kosztów prowadzenia grupy edukacyjno-korekcyjnej dla sprawców przemocy - finansowanie kosztów wykonania obdukcji lekarskiej; - współorganizowanie i finansowanie realizacji szkolnych programów profilaktycznych;	130.000,00
Prowadzenie działalności profilaktycznej. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej dla rodzin oraz tworzenie warunków dla prawidłowego rozwoju i socjalizacji dzieci i młodzieży z rodzin, w których występuje problem uzależnienia lub przemocy oraz rodzin ze środowisk zagrożonych ww. problemami	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie środków finansowych na działalność i pracę GKRPA oraz na koordynację zadań przez Pełnomocnika Wójta; - kierowanie przez GKRPA, na badanie przez lekarzy biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, osób które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizują małoletnich, uchylają się od pracy, łożenia na rodzinę albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny; - kierowanie do sądu wniosków o wydanie nakazu przymusowego leczenia odwykowego; - finansowanie leczenia farmakologicznego dla osób uzależnionych od alkoholu, w przypadku stwierdzenia	148.525,00

	<p>takiej potrzeby, w formie pisemnej, przez placówkę leczenia odwykowego;</p> <ul style="list-style-type: none"> - współpraca z organizatorami wypoczynku letniego i zimowego dla podopiecznych GKRPA; - prowadzenie działalności profilaktycznej w szkołach; - prowadzenie zajęć z pomocą socjoterapeutyczną dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych; - finansowanie zadań profilaktycznych i terapeutycznych wykonywanych we współpracy ze szkołami, parafiami, sołectwami i innymi instytucjami, które prowadzą działalność eliminującą spożywanie alkoholu; -promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu; -organizowanie gminnych imprez profilaktycznych i programów sportowo-rekreacyjnych; -wspomaganie działalności organizacji pozarządowych realizujących programy profilaktyczne; -przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. 	
<p>Finansowanie zakupu materiałów do prowadzenia działalności profilaktycznej oraz wspomaganie jednostek, instytucji stowarzyszeń, osób fizycznych wprowadzających działania profilaktyczne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - inicjowanie działań służących rozwijaniu środowiska wsparcia dla rodzin objętych programem profilaktyki ; - współfinansowanie działalności świetlic wiejskich i środowiskowych grup samopomocowych; - finansowanie zakupu materiałów, środków i sprzętów służących prowadzeniu działalności informacyjnej, propagandowej, szkoleniowej i kontrolnej w zakresie realizacji GKRPA , dla podmiotów i instytucji współpracujących w realizacji zadań programu; - organizowanie i finansowanie zajęć profilaktyczno-sportowych, propagujących zdrowy styl życia bez używek i przemocy; 	<p>30.000,00</p>
<p>Poszerzanie oraz aktualizacja niezbędnej wiedzy do prowadzenia działalności profilaktycznej .</p>	<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie, finansowanie i kierowanie na szkolenia: posiadających przygotowanie do pracy z dziećmi realizatorów programów profilaktycznych, nauczycieli, instruktorów, opiekunów grup socjoterapeutycznych i współpracujących ze świetlicami szkolnymi i wiejskimi, w których realizowane są założenia gminnych programów profilaktycznych ; - propagowanie wśród personelu służby zdrowia i służb współpracujących z GKRPA metod wczesnego 	<p>30.000,00</p>

	<p>wykrywania i rozpoznawania uzależnień oraz różnych form przemocy;</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizowanie szkoleń dla służb pomocowych i osób mających kontakt ze zjawiskami uzależnień i przemocy; -diagnozowanie i monitorowanie problemów uzależnień; -tworzenie spójnej strategii przeciwdziałania uzależnieniom.	
	RAZEM	338.525,00

(Kwoty przedstawione w harmonogramie są kwotami orientacyjnymi, określonymi na podstawie złożonego projektu budżetu, a ich ostateczna wysokość jest zależna od wielu czynników m.in. możliwości i specyfiki prowadzonych zajęć, ilości dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach o charakterze profilaktycznym, ilości godzin wypracowanych przez prowadzących zajęcia, cen oraz ilości spożytkowanych produktów spożywczych, biurowych, wielkości grup uczestniczących w programach profilaktycznych, ilości osób, wobec których zostanie wszczęte postępowanie sądowe o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.)

Zasady wynagradzania pracy członków GKRPA

1. Komisję powołuje Wójt. Szczegółowy zakres jej pracy zawiera regulamin.
2. Za pracę w komisji jej przewodniczący otrzymuje wynagrodzenie w formie ryczałtu miesięcznego w wysokości 950 zł.
3. Za pracę w komisji jej członkowie otrzymują wynagrodzenie w formie ryczałtu miesięcznego w wysokości 300 zł.
4. Za nieobecność na posiedzeniu komisji, o którym członek został powiadomiony co najmniej 2 dni przed terminem posiedzenia, wynagrodzenie zmniejsza się adekwatnie do ilości nieobecności.
5. Wynagrodzenie nie przysługuje, gdy członek komisji nie uczestniczy w żadnym z działań komisji w danym miesiącu.
6. Wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie zestawienia sporządzanego przez Przewodniczącego Komisji.